

Đàn bà

Tuần báo xuất bản ngày thứ sáu

NAM THU 6 - SỐ 287 - 7 MARS 1944

TÒA SOẠN VÀ TRI SỰ N° 76 WIẾLÉ. HANOI - TÉL : 479

MÔT SỐ 0635

Thư từ và ngân phiếu
xin gửi về :

LA DIRECTRICE DU

Tuần-Báo ĐÀN-BÀ

76. WIẾLÉ - HANOI

BA THÁNG 048

SÁU THÁNG 8 00

MỘT NĂM. 1 400

CHÍNH PHỦ GẤP ĐÔI

MỘT NGƯỜI ĐÀN CỦA THỜI ĐẠI Hay là cuộc đi thăm một cái ấp nhỏ

(TIẾP THEO KỲ TRƯỚC)

BÀ chỉ cho tôi xem cả những cây bông mới trồng bên hàng đậu, những cây thầu dầu ở góc vườn bà đã hái quả ép dầu được nhiều lần. Bà nói :

— TUI bận bịu công việc nhưng tôi rất ham đọc sách báo. Nhất là vào thời kỳ này, tôi càng ham đọc sách báo lắm, riêng chú ý vào những bài kê cứu về canh nông và tiểu công nghệ. Tôi không bỏ qua những lời hô hào của các cơ-quan kinh-tế khuyên dân nên giống thứ nọ thứ kia. Chỗ bông tôi giống đây là cũng theo lời khuyên của sở canh nông đăng trong nhật báo Văn hay một chỗ bông này không đủ cung nguyên liệu cho một xưởng dệt, nhưng cũng cung được cho gia đình tôi đủ sợi dệt cái mặc. Tôi có thể không cần đến những người đầu cơ vải. Vải dù cao tới bảy tám trăm bạc một tấm tôi cũng không nao lòng.

Đã đành rằng vải của tôi tự làm lấy không được đẹp như vải ngoại quốc nhưng trong lúc này mặc lấy kín lấy ấm là đủ, mặc đẹp là một sự bất hợp thời. Hơn nữa, như chúng tôi ở thôn quê bên cạnh những người không ở trần thì cũng rách như tổ dĩa mà lại mặc đẹp thì là một sự chướng mắt đáng thoá mạ.

TÔI thăm khen ngợi ý nghĩ vừa khôn ngoan vừa hồn - hậu của bà. Nếu trong

(Xem tiếp trang 9)

LÁ THƯ CỦA CHỊ NICOLE

HỎI :

Tôi sắp lấy chồng. Vị hôn - phu của tôi hơi trẻ hơn tôi. Chàng yêu quý tôi lắm và tôi yêu quý chàng cũng thế. Nhưng tôi lo ngại quá, vì các chị bạn tôi vẫn nói nhê khi người đàn bà chồng già lắm. Rồi tôi nghĩ : « Thế năm năm nữa, mười năm nữa sẽ sao đây... » Nhưng hình ảnh đó đã thành cơn mê hoảng cho tôi. Tôi muốn bảo đảm cho tương lai tôi. Tôi sợ sẽ phải già đi, bên cạnh chàng mà tôi yêu. Một người đàn ông 32 tuổi hẳn còn trẻ lắm. Còn tôi, khi 32 tuổi thì sẽ thế nào ? Đáng nhẽ người đàn ông già đi thì người vợ phải còn được trẻ mới phải chứ ! Chồng sắp cưới của tôi là người Nga, chắc chàng sẽ ăn mặc theo kiểu Pháp vì tôi là một người con gái Pháp. Hàng ngày, tôi vẫn vận - động thân - thể, chồng tôi sẽ tập thể - thao cùng với tôi, nhất định như thế. Còn về sự ăn uống, tôi ăn nhiều rau, hoa quả và rất ít thịt. Lúc nào cũng vui vẻ, luôn luôn giữ mình cho trẻ đẹp, khi ở trong nhà và khi ra phố. Vậy còn điều gì mà tôi quên chưa nghĩ tới không ?

BÁO « VOTRE BEAUTÉ »

TRẢ LỜI :

Hạnh - phúc là một tòa nhà mà ta xây dần từng viên gạch, từng tảng đá. Hạnh - phúc không phải là một thứ bay bướm như tiếng thánh thót của một bài hát. Trái lại, hạnh phúc tự nảy nở dần dần và hàng ngày. Ta cần phải

CỦA bạn gái NƯỚC NGOÀI

bỏ bỏ vào hạnh phúc nhiều sự chăm chút kiên tâm. Ta không già khi mà ta không muốn già. Ta chỉ già khi ta mất hứng thú sống, khi ta để cuộc sống trôi theo thời gian. Sự bảo đảm hay và đẹp nhất cho hạnh - phúc trên đời là đã ham sống ! lúc nào cũng muốn lúc nào cũng ước-ao một thứ gì. chị cũng biết đây, hạnh - phúc không cần giàu có lắm và muốn thật nhiều thứ, bổng -

Quý bà !
Quý cô !
muốn có giây phút đẹp,
bên và dễ đi, không đau
sạch đẹp và mới lại liền !

QUÊ MIỀN
30, Phố HÀNG BÓ
— H A N O I —

✓
sẽ được
như ý !

bột muốn, bổng bổng tới đích miễn là sẽ nắm được một thứ gì. Vậy chị hãy cứ cố muốn cái gì mà chị có thể có được. Một người đàn bà hơn chồng một tuổi vẫn chưa có thể già hơn được. Cái tuổi đúng của mỗi người chỉ quan-hệ ở sức sống và cái đã sống mạnh - mẽ trong lòng. Người chồng mới sau này của chị sống bên cạnh chị, lúc đầu còn chú ý đến nhan - sắc chị, nhưng khi chồng chị đã hiểu biết chị hẳn sẽ ngắm chị một cách khác. chị không để ý rằng trên đời nhiều người chồng vẫn yêu vợ, dù nhan-sắc vợ rất xấu, vì đôi với họ, vợ họ không xấu chút nào. Cái mà họ yêu, đó là một nụ cười có duyên, một cử-chỉ thanh - tao, một vẻ mặt tươi, đằm. Người hiểu biết chị, yêu chị sẽ thấy ở chị một sắc đẹp nó khác hẳn với nhan sắc đàn bà khác. Khi người ta đã hiểu nhau, yêu nhau, thì chẳng ai xấu cả. Đó là tất cả những nguyên-tắc của hạnh-phúc mà chị muốn hỏi. Và đôi với buổi trời đẹp, buổi trời u-ám cũng không có định-luật nào khác nữa. Chị sẽ cũng trải qua những ngày giờ tươi sáng, những giây phút buồn - bã, nhưng mọi khoảng thời-gian đó sẽ trôi qua. chị hãy cứ mong ước mãi đi và những điều tôi viết cho chị đây cũng là thừa, ý hạnh-phúc ngay bây giờ chị đã sẵn có rồi. Tất cả sự rung-động ấy, tôi thấy chan - chứa trong lá thư của chị.

MAI - THANH dịch.

TÂM-TANG

TA PHẢI CHẤN - HUNG VÀ CẢI - CÁCH NGHỀ NUÔI TÂM

NGÀY NAY vì vấn đề vại ngoại quốc không có, mà có cũng là một số rất hiếm nên toàn thể dân ta đâu đâu ngoài việc cấy lúa ra cũng có thêm nghề *giồng dầu chần tâm*.

Nghề này dân ta có đã lâu. Xét trong lịch sử thì việc giồng dầu chần tâm khắp trong nước đâu đâu cũng có. Đến đời vua Gia-long, vua Minh-Mệnh, trên nhà vua hết lòng khuyến khích, giữa các quan gia sức trông nom, nên dân gian nô nức ganh đua, suốt Bắc tới Nam xem chừng nghề tâm tang phát đạt lắm. Một tang chứng: bây giờ có một người Tàu chỉ chuyên nghề buôn tơ lụa sang ta bán mà giàu có hàng triệu, đến đời Minh-Mệnh tơ lụa của ta sản xuất nhiều, quốc dân ít dùng đến tơ ngoại quốc vì thế người khách kia tuyệt nghiệp, đành tay không trở về quê cũ, — Ấy đấy, đủ rõ nghề giồng dầu chần tâm của ta xưa có kém gì đâu.

Thế mà bỗng dưng nghề tâm tang bị suy đồi?

Bởi đâu? I hiết tưởng bởi hàng tơ lụa ngoại quốc đem

đến rất tinh xảo hơn tơ lụa nước nhà. Tơ lụa của mình không được đặc dụng như trước nữa vừa phần dân gian không chăm sinh lòng chảnh nể nghề tâm tang.

Chảnh mắng nên cách làm của ta không được tinh vì đồ dùng còn thô鄙, theo lối cổ.

Lấy thể làm ái ngại, chính phủ đã cải lương nghề ươm nghề dệt tơ lụa cho ngày được tinh xảo.

Chính phủ đã lưu tâm về việc tâm tang như thế ta phải cải cách:

— 1.) Chấn hưng nghề giồng dầu chần tâm.

— 2.) Cải khung cũ bỏ lối cũ theo lối mới như đã thi hành ở Ha-dén.

— 3.) Phải biết cách giồng dầu và cách xây nhà tâm.

Theo như nghề kinh nghiệm của người nuôi:

— Theo lối mới tính để giồng 1000 con tâm phải cho ăn 11 kilo 500 lá dâu thì được 900 grs kén.

— Theo lối cũ là lối của ta xưa chỉ ăn 6 kilo 850 lá dâu thì được 600 grs kén mà kén tâm theo lối mới được nhiều hơn.

Nay ta đã trở lại nghề cũ không nhờ: « Gánh vàng đi đổ sông Ngô » thì đáng mừng.

Nào ai là người sẵn đất nên giồng» dầu chần tâm để cho nghề tâm tang của ta được phát đạt. Tơ lụa của mình ươm, dệt theo lối mới tinh xảo, bán thay vào hàng ngoại quốc để thu lấy mỗi lợi há chẳng phải hạnh phúc sao! Mong!

Thôn nữ

LINH-HƯƠNG

DOCTEUR

HI Y

18. RUE RICHAUD, 18

(Gần phố Hội-Vô)

ANCI

Chuyên-môn về:

Bệnh Đái - Đái

TÙ THỦA SƠ SINH

KHẢO - CỨU CỦA NGÔ - QUÝ - SƠN

TIẾP THEO

Cách cúng lễ sau khi sinh nở

Bảy ngày sau khi đẻ, ta làm lễ đầy cữ cho trẻ, gọi là «cúng mụ», được một tháng ta cúng «đầy tháng» được 400 ngày thì ta làm lễ «ba tháng 10 ngày», được một năm thì ta làm lễ «đầy tuổi tôi».

Các lễ này những nhà nghèo thì gọi là có mâm cơm nước là cúng tổ tiên, sau là cúng thổ công để cầu nguyện cho đứa bé được mau ăn, chóng lớn. Nhưng với nhà giàu thì tất phú quý phải sinh lễ nghĩa. Vì vậy cho nên xưa kia cũng đây năm chót trẻ, ta làm rất công phu.

Trước bàn thờ, người ta để một ít trò chơi và một ít đồ

đạc. Nếu là con gái thì để những kim, chỉ, kéo, vải, và đồ nữ trang; nếu là con gia, thì để bút mực, sách vở một thanh kiếm bằng gỗ, một vài cái hộp bằng giấy mạ vàng mạ bạc vân vân. . .

Khi làm lễ tổ tiên xong, người ta bê đứa bé đặt vào chỗ các đồ vật ấy cho nó chơi. Lúc này xem trẻ cầm vào cái gì đầu tiên, ta có thể đoán số nó sau này được. Nếu con gái mà giờ vào, kim chỉ, vải hay kéo thì đứa ấy sau này sẽ là một đứa chăm chỉ làm ăn, ngoan ngoãn và nội trợ khá. Nếu đứa con gái ấy mở vào đồ nữ trang thì sau này lười biếng hoang phí lắm đóm. Con trai cũng thế, nếu đứa bé sờ vào bút mực, sách

vở thì sau này nó sẽ chăm học, thông minh; nếu nó cầm đèn thanh gươm thì sau nó sẽ có tài về võ nghệ. Nhưng nếu nó thích những hộp vàng hộp bạc thì sau nó sẽ say đắm vào những cuộc đồ đen hay tham mê tửu sắc. Phong tục này hiện nay chẳng thấy mấy nơi theo nữa.

Ăn uống

Kiên kỷ nhiều quá lắm lúc kẻ cũng nhàm, nhưng trái lại nhiều khi lại rất có ích. Những người quen ở thành thị thường chê người thôn quê cầu thả. Thế mà có khi dân quê lại kỷ càng hơn dân thành thị nhiều.

Ở các làng, người sản phụ đẻ xong kiêng khem rất chu đáo. Ta cứ nghe câu tục ngữ «ba tháng mười ngày mới hề tchay gái đẻ» thì ta đủ biết. Gái đẻ ăn chẳng khác gì nhà tu hành. Nào kiêng thịt gà, cá chép, baba nào kiêng thịt trâu, thịt bò, thịt lợn đen, lợn trắng, lợn sê. Nào kiêng ăn rộng ăn rươi. Xem như thế thì gái đẻ phải «hàn mồm hàn miệng» chẳng thiếu gì. Thường chỉ được ăn mắm chưng hay thỉnh thoảng ăn một quả trứng gà là cùng. Nhà giàu sang thì dọn cơm vào cái khay nhà nghèo thì dùng cái mẹt con, chứ không ai dọn cơm vào mâm, nhất là mâm to lại càng kỷ lắm; vì nếu dọn cơm vào mâm thì sản phụ sẽ phù, to mặt.

(Xem tiếp trang 8)

LÒNG MẸ

Tặng con nhỏ TRIỆU MÂN

Bạn bụi quanh năm đủ mọi đường,
Còn đâu nhắc tới chuyện yêu đương.
Một thời thơ mộng qua như gió,
Mấy lúc đầu xanh tóc điểm sương:

Tình yêu khăng khít của đôi ta,
Chia sẻ cho con chẳng đủ mà.
Quên cả xuân về hoa chiêng nở,
Đầy sân bướm lượn với chim ca

Mặc cho xuân đến lại xuân đi,
Xuân của đôi ta chẳng có thì:
Dưới mái nhà tranh thường ấm áp,
Đàn con riu rít tựa chim gi...

Miệng cười con trẻ đẹp hơn hoa,
Tiếng khóc là đây tiếng nhạc ca,
Mẹ ở bên con không biết đến.
Ngoài kia rét mướt với phong ba.

Mẹ đã vì con quên điêm trang.
Quên luôn vũ trụ với thời gian,
Yêu con lòng mẹ như sóng cả,
Chảy mãi nào ai lấp được nguồn.

HÀNG-PHƯƠNG

Tôi nhớ thôn Vân

Gửi BÀI - HẠNH - CẦN

Anh về bến cũ : thôn Vân,
Sau khi đã biết phong trần ra sao.
Từ nay lại tắm ao đào,
Rượu giầu nhà cất, thuốc lão nhà phơi.
Phong-trần lại một mình tôi,
Quê người dưng khói, quê người cay men.
Nem - kỳ rồi lại Cao - miên,
Tắm trong một cái biển liền người ta.
Biển liền, ôi ! Biển xót - xa !
Mình không bán được, vẫn là tay không.

Thôn Vân có béc có hồng,
Hồng trong nắng sớm, béc trong vườn
chiều.

Đê cao có đất thả riêu,
Giới cao lắm lắm có nhiều chim bay.
Quả lành châu nặng từng cây,
Sen đầy ao cá, cá đầy ao sen.
Hiu hiu gió ngọt giăng hiền,
Vội dăm trẻ nhỏ thả thuyền ta chơi.
Ăn gỏi cá, đánh cờ người,
Thần tiên riêng một góc trời thôn Vân.

Ôi ! thôn Vân, hỡi ! thôn Vân !
Phương nao ? Kết mệnh mây Tần, cho ta.
Ơ đây, khi nhớ quê nhà,
Thấy mây Tần đó, biết là thôn Vân.

Ôi thôn Vân ! Hỡi thôn Vân !
Anh em ly tán, lâu dần thành ra
Không còn ai ở lại nhà.
Hỏi còn ai nữa ? Đẽ hoa đầy vườn,
Giăng đầy ngò, gió đầy thôn. ..

Anh về quê cũ, có buồn chăng anh ?

NGUYỄN-BÍNH

Vườn nhỏ Lan Chi Saigon,
tháng một năm Q. 7 V.

(TIẾP THEO)

Qua phút ngao nhàn, Minh chậm rãi nói, ra giọng người thành thạo.

— Học thuộc cũng hay. Nước mình chưa thầy mấy người dân bà học về thuộc. Có điều theo học ban ấy lâu lắm, nghe đâu những năm năm.

Bà Kỳ vin ngay câu nói chu chéo phần đời:

— Năm năm mới thì ra. Thì thì lấy của đâu mà theo học?

Bà đổi sang giọng hờn trách:

— Mày thực chả biết thương thầy mày tí nào. Phương à. Mày không biết thầy mày chỉ còn hơn một năm nữa đã về hưu lấy tiền đâu cho mày theo học?

— Đã có học bổng chứ à! Có ấy học trường thuộc đã có nhà rước cho lương.

Phương nhìn chị dâu không biết đây là những lời mỉa mai hay thực tình. Nhưng nàng cũng không để ý, lòng nàng đang hoang mang... Những lời của mẹ nàng tuy có vẻ chỉ trích khiến nàng không thích, nhưng đã mở ra trước mắt nàng cái thực-cảnh mà trong lúc ham mê quyết theo cho được cái ý định của

MỘT TỜ TUẦN BÁO
MÀ TẤT CẢ MỌI NGƯỜI
ĐỀU NÊN ĐỌC:

NƯỚC NAM

Mỗi số . . . 0\$15
Một Năm . . . 7\$00

Chủ Nhiệm
LƯƠNG NGỌC-HIỆN
37, Phố Hàng Gai
HANOI

NƯỚC TRONG NGƯỜI

TRUYỆN DÀI của THU-THU

minh, nàng đã không tỉnh dậy.

Nàng thầm trách mình quá lười kỹ và ngủ ngủ nhìn mái tóc gần bạc trắng của cha.

Nàng hèn cha cũng đang có một tâm trạng như mình, buồn rầu sức nhớ đặng gia-cảnh. Mọi người bỗng đứng im lặng cả. Dường như bà Kỳ đã chạm tới một vấn đề tế nhị nhất nên tất cả mọi người giữ gìn lời, để khỏi nói hớ một câu gì. Bà Kỳ thì sợ rằng nói thêm một vài câu nữa, sẽ đưa vợ chồng Minh, người con gái mà bà yêu quý, người sẽ cũng đáng tất cả sự sinh nhai của gia đình một khi ông Kỳ về hưu, ào một tình thế khó xử, nó sẽ bày tỏ tâm lòng tốt hay không tốt của Minh đối với em. Vợ chồng Minh im lặng vì biết lúc này lẽ ra mình phải lên tiếng bằng một lời hứa chu cấp cho em, điều mà vợ Minh tất không chịu và Minh không dám làm vì e dè vợ. Nhưng nỗi đau đớn ám thầm chỉ có ở trong lòng hai cha con Phương. Để yên trí và yên trí con, ông Kỳ gãi đầu nói một cách phân khải:

— Thôi được, cứ để cho nó học, đến đâu hay đó.

Bà Kỳ gãi:

— Đền đâu hay đó là thế nào? Ông thì lúc nào cũng thế. Thôi Phương à, con nghe mẹ cứ xin đi dạy học đi, làm cô đốc dạy học cũng sang chán.

Bà nói thêm:

Thầy mày viết tao cũng không mong mày đi làm để nuôi và đâu. Đã có anh Minh mày.

Nói xong, bà hờ hả làm tự cho mình là khôn khéo vừa không làm mất lòng vợ chồng Minh, bao giờ cũng để quyền phụng dưỡng cha mẹ cho vợ

bên án canh tàn...

câu đố cuốn thơ BÀI - TRIỀU - AM

Trước án linh lung anh nển buồn,
Xem thơ kim cổ lệ sầu tuôn.
Ai duyên sớm lỡ than thân - thổ?
Ai việc chưa thành giận nước non?
Ai luyến lâu dài ham gấm lụa?
Ai vui lều lá rẽ vàng son?
Ôi! đời một tấn trò thiên - điển,
Thao-thực canh khuya nghĩa sống còn...

ngân giang

chồng Minh, vừa cạnh gần được Phương.

Phương càng buồn bã hơn vì những ý nghĩ thiên cặn của mẹ. Nàng biết rằng không thể kể được cho mẹ hiểu tại sao nàng định học thuộc như đã kể với cha và sợ rằng e dè ngời, thầy mẹ nàng còn nói đến sự học

của nàng thì tất sao cũng là gặt gòng nhau, Phương đứng lên.

Bà Kỳ tưởng con đổi, chép miệng:

— Đây đây nói trái ý nó cái gì là nó lại đứng lên. Hình như là nó không muốn trợ

Mỗi khi hai mẹ con có sự gì không đồng ý nhau là bà Kỳ lại lấy những lời đó mà mỉa mai mỉa mẹ Phương. Phương nghe đã quen tại và mỗi lần nghe, Phương lại vội làm lành, chiều lụy mẹ vì nàng không muốn mẹ có cảm tưởng mình kiêu căng khinh bỉ mẹ. Nhưng hôm nay đang có những tư tưởng buồn phiền, Phương không nín được nói trực tiếp. Nàng gắt với mẹ:

— Khó lắm! sao mẹ lại cứ buộc cho con cái điều không hay?

Con muốn học nữa, mẹ muốn con đi làm thì mẹ cũng cho con suy nghĩ đã, rồi con thưa với mẹ sau, chứ nào con dám khinh bỉ mẹ. Mẹ cứ nghĩ lầm làm cho con bức mình.

Tuy luôn luôn xung khắc với con, nhưng vẫn có ý nể con, bà Kỳ thấy Phương gắt, lại đầu đầu:

— Ừ thì con cứ suy nghĩ đi xem lời nói mẹ nói có phải không? Đản bà con gái đồ đến cái từ-tài là hiêm-có rồi, làm cô giáo, cô đốc-học cũng sang trọng, cũng cao lương chấ, tội gì mà học độc tờ đề vát và những mấy năm nữa?

Phương nghe càng bức tức thêm. Nàng vội lảng nhanh lau-giẻ, cố rũ cái ý tưởng rở rúng khinh thường vừa hiện

ra trong trí. Nhưng không thể rũ ngay được, nó vẫn lẩn vẩn trong trí cùng với một cảm giác ngao ngán vô hạn. Sao mẹ nàng lại có một quan niệm vụ lợi đến thế? Bây giờ Phương mới nhận thấy rõ rệt cái mục đích của mẹ nàng cho nàng ăn học là chỉ mong nàng làm được tiên, dù không phải để phụng dưỡng cha mẹ như mẹ nàng đã nói nhưng cứ một cái mục đích làm được tiên đó và chạm rất mạnh vào tâm-trí Phương, tan vỡ cả những cảm tình yêu quý vốn có của Phương đối với mẹ.

Trước mắt Phương, mẹ nàng chỉ là một người đàn bà tầm thường, hết sức tầm thường cho sự học một cái giá trị thấp hèn quá. Phương bỗng đứng hốt then lạ lùng, hốt then đến đâu sót cả lòng tưởng chừng mình bị tụt nhọc vì mẹ! Sự hốt then càng tăng khi nàng nhớ những nỗi rạo rạo, những niềm hứng khởi đã rung động tâm trí nàng gọi cho nàng cái ý cầu học về y-khoa trong đêm nàng chứng kiến cái cảnh đẹp đến khó khăn của người sản-phụ quê mùa.

(Còn nữa)

THANH HƯƠNG

HIỆU BÁNH KÉO NHẬT
HÀ-NỘI

Đủ các thứ bánh mứt
lời ta.
Nhận làm bánh
đám cưới.

43 Phố Phúc-Kiến 43

HANOI

Từ thừa...

(Tiếp theo trang 5)

ĐỒ TRANG SỨC

(Số lỗ tai - Đeo vòng -
Đề tóc - Quần áo)

Nếu đẻ con gái, người mình số lỗ tai ngay cho con bằng kim chỉ, được độ 10, 15 hôm mới rút chỉ ra lấy quần chiếu thay vào. Lúc mới đẻ mà không số lỗ tai ngay thì khi trẻ lên 4, lên năm mới lại số tai được. Lúc này lại « số » bằng cách khác, nghĩa là không dùng kim chỉ nữa mà lấy cái vòng cặp vào tai đứa bé, rồi dần dần cái vòng ấy ăn thủng lỗ tai ra. Cách thứ hai làm hơi đau, nhưng bó buộc vẫn phải làm. Ở thôn quê chẳng người con gái nào không số lỗ tai cả.

Đôi khi ta thấy con gái cũng số lỗ tai như con gái -- Đó không phải là chuyện trang sức mà là chuyện hiểm hoi.

Lúc trẻ nhón lên, độ 3, 4 tuổi ta đã bắt đầu « làm dóm » cho nó. Nhưng trong cách trang sức cho trẻ của ta, vẫn thấy có tính cách tin ngưỡng.

Ta đeo cho trẻ vòng chân, vòng tay, vòng cổ, cũng có khi dùng cả cái khóa chân. Nhà nghèo đành lấy vòng sắt hay cùng lắm cũng phải buộc vào cổ chân hay cổ tay đứa bé một vòng chỉ. Làm như thế là có ý khóa chặt đứa bé lại để cho những mãnh lực vô hình khỏi quyền dũ nó đi.

(Còn nữa)

NGÔ-QUÝ-SƠN

GIA-CHANH

Đề dành thực-phẩm.

Công việc này rất thông dụng trong gia đình, nhưng trong tình tế hiện tại ta cần đề ý hơn nhất là khi ta có vườn và chuồng nuôi.

Tuy thế, có nhiều chị em ta thường hay bị chán nản mỗi khi đề dành một thứ gì mà không được. Bởi nhiều nguyên cớ, nhưng cớ lẽ cũng tại các bạn ấy không thông, không chịu khó đem áp dụng đến nơi những điều đã học được, và sách báo quốc văn xuất bản từ trước nói về việc ấy sơ sài, không đủ giúp ích cho những bạn ít và thiếu người chỉ vẽ.

Những điều thường thức về khoa học rất có ích cho công việc đề dành thực phẩm. Nói đến hai chữ « khoa học », chắc các bạn học có tính cầu thả mà tưởng mình là gần đi sẽ mỉm cười, và nói rằng công việc của người làm bếp chẳng khác công việc của các dược sĩ trong những phòng pha thuốc thì hẳn bạn ấy sẽ bĩu môi. Xin thưa riêng cùng bạn ấy cả các cụ ta xưa đã từ gầy yếu vì trùng » loại không độc trong công việc nuôi dấm thanh, nuôi mẻ, nuôi dưa v.v. Và lại trong nhiều trường nữ công ở các nước tân tiến đều có các vị bác sĩ giảng dạy.

Thực phẩm mà hư hỏng là tại vi trùng tàn phá. Vi trùng có loại độc và loại không độc. Men mốc cũng là loại vi trùng tảo độc thể gây nấm và không độc vậy điều cốt yếu của việc đề dành là ngăn cản sự sinh hoạt hay sức tàn phá của vi trùng, hoặc lợi dụng sự sống của loại vi trùng không độc nếu ta cho việc làm tương làm dấm muối - như v.v... cũng là một cách đề dành đồ ăn.

Sức nóng và sự ẩm ướt có ảnh hưởng đến đời sống của vi trùng. Từ 10 đến 60 độ nóng vi trùng

sống một cách dễ dàng nhất là từ 25 đến 38 độ. Từ 10 độ nóng trở xuống vi trùng sống khó khăn. Bởi thế về mùa rét, ta đề thịt nếu đông được nhiều ngày. Nếu trời hanh nắng hay bị vừa cũng bởi lẽ ấy, khi mới đưa về về thàng một chập ta phải đề cạnh bếp và phải ủ sôi mới được mốc làm tương. Trên 60 độ nóng đã có thể vi trùng không sống. Đến 100 độ thì hầu hết các giống đều phải chết, trừ những mầm vi trùng. Muốn diệt mầm vi trùng, ta nên vi với mầm của hạt đậu, Phơi khô treo gác bếp đến lúc đem xuống rửa vẫn mọc như thường. Mầm vi trùng chịu được sức nóng trên một trăm độ. Phải từ 120 độ đến 140 độ mầm ấy mới tiêu diệt. Hiện như thế, thì ta không lấy làm ngạc nhiên khi ta không được như ý bởi nước sôi của ta chỉ có đến 100 độ thôi. Nước đun sôi để nguội một vài ngày, có thể có trở lại các thứ vi trùng như trước khi chưa đun do các mầm sinh ra.

O

Có nhiều cách đề dành thực phẩm như dùng :

I. - Sức nóng nhiều, nấu cách thủy hay nổi riêng autos-clave.

II. - Sức lạnh như nước đá.

III. - Thuộc sát trùng như muối, đường, dấm, rượu v.v.

IV. - Phơi khô.

V. - Bọc, như bọc cam bằng nân hay bỏ hộp kín. Không có không khí, phần nhiều vi trùng bị chết.

BÀ ĐỖ-THI-HIỆN

25, Rue Hôpital Yên-bay

KỶ SAU

Nói qua về cách đề dành thực-phẩm

MỘT NGƯỜI ĐÀN BÀ CỦA THỜI ĐẠI hay là cuộc đi thăm một cái ấp nhỏ

(TIẾP THEO TRANG NHẤT)

Tình thế này chúng ta tự kiểm kê được cái tình làm dóm làm sang, biết để sự cần thiết trên sự hay-hoảng, lại có lòng bác ái ý nhị không nở mặc đẹp bên người rách thì dám chắc những thứ xa xỉ phẩm và những vài lựa không đến nỗi quá đắt đỏ như bây giờ.

Sau khi đã dẫn tôi đi xem khắp vườn, trại, nơi để cời say cời đã, nơi canh cửi xong, bà đưa tôi vào trong nhà bầy biện cũng giản dị thanh cảnh như tâm hồn của chủ nhân. Bây giờ tôi mới chợt ngạc nhiên vì một điều sự nhớ ra. Chủ nhân nguyên là con nhà buôn bán saô lại bỏ nghề nhà là cái nghề hiện đang thịnh-vượng nhất, mà theo nghiệp nông tang tuy không phải ít lợi lộc song dù sao vẫn kém và không nhân bằng nghề buôn? Tôi tỏ ý ngạc nhiên với chủ nhân. Bà thành thực đáp:

— Khi tôi về trông nom ấp bà con quen thuộc ai ai cũng ngấu tôi, muốn tôi giữ nghề buôn. Tôi cũng biết sự buôn bán trong

thời buổi này làm giàu rất mau chóng, song tôi không thích. Vì đầu cơ lên lút, buôn đi bán lại món hàng chuyên tay trăm người, nhà buôn tự làm giá hàng cho nhau, tăng lên với nhau, Nghề buôn bây giờ như thế đó. Nó trở nên dễ dàng, không cần đến trí thông minh, tài kinh doanh nữa, nghề buôn bây giờ đã thành một cái nghề ỷ lại, cái nghề lười biếng của kẻ sẵn tiền, cái trường thi thỏ trí sảo quyết tình ranh của kẻ không tiền. Vào nghề như thế, cái trí thức mình chỉ kém cỏi đi thôi... Cho nên tôi muốn trôn nghề nông tang dù sao cũng thanh sạch hơn và cũng không làm suy đồi cái trí lực của tôi.

«Có người cho tôi như thế là dở là gàn. Ai cười mặc ai, nhưng lúc này thiết nghĩ không phải cần lụy nhờ hết người này người nọ mới giới mới mua được thước vải, manh áo, tôi đã thấy tôi tự sung sướng rồi.

Thống chế PÉTAIN
đã nói:

« Bần-chức sẵn sức một cách sốt sắng đến vận mệnh các người. Các người hãy theo ta và vâng lời các thượng-quan ở gần các người, tức là các bậc đã nhận được mệnh-lệnh của ta. Trước kia các người đã có duyên-cớ để mong mỏi; ngày-nay bần-chức mang đến cho các người...

Phải, vườn rau, ao cá, cái mặc, cái ăn tự mình cung lầy, nhân sinh đến thế kẻ cũng là một cái phong thú tốt bực, làm ta nhớ đến cái đời sông tự cung tự túc của cô nhân xưa. Nhưng ngoài cái phong thú đó ra tôi thấy cách sinh hoạt tự cung của bà chủ trại có ảnh hưởng tới nền kinh tế trong xứ. Có một mình bà sinh hoạt như thế cái ảnh hưởng mới chỉ là hột muối trong bể, nhưng nếu giả thử tất cả chúng ta có đủ điều kiện như bà ta mà cũng chịu khó đem trí đem lực ra tạo một cuộc sinh hoạt tự cung như thế thì hẳn nền kinh tế xứ ta lại có một quang cảnh khác.

T. L.

HÃ CÓ BÁN

Trên Đường Nghệ Thuật

Văn học bình luận của VŨ-NGỌC-PHAN. In lần thứ hai, có phụ thêm chữ Hán và sửa lại rất kỹ. Bản thường: 3\$00. — Bản đặc biệt 15\$00.

CON ĐƯỜNG MỚI CỦA THANH-NIÊN

VŨ NGỌC-PHAN

Quyển sách giáo dục thanh niên mà gia-đình nào cũng cần phải có. — Giá 2\$20.

SẮP XUẤT BẢN: **CỎ DẠI**, thiêu ký ức rất đặc sắc của TÔ-HOÀI

NHÀ XUẤT BẢN HÀ-NỘI

Vũ gia trang — Thái - Hà - Ấp — Hà-nội.
Thư từ gửi cho Mme PHAN-THANH

THÀNH ĐAM MÀ NGON

Lược-dịch cuốn « La CUISINE SAINE »
của hai Bác-sĩ; P. Gaston, A. Duville
THIỆN - BẢO dịch — (TIẾP THEO)

CÁCH DÙNG BỘT

Về việc dùng bột rất là tỉ mỉ, khó khăn, nếu cứ tin dùng ở các hiệu mà mua thì không khỏi tránh được sự nhầm, lẫn vì ở trong các hàng đó, họ muốn bán cho chạy tay, nên tìm nhiều phương kế rất tinh khôn để đánh lừa những người mua, còn về phần người dùng thì trong 100 người họ có một vài người sành về khoa kén chọn, vì bản tính người mình mua bán thế rồi xeng thối mền là có mua được bột, còn sự dùng mà không có công hiệu, trái lại, làm hại trong khi ăn uống nữa, họ không cần bận tâm tới, dù là người ăn đó là người rất thân thiết của họ.

Khoa dùng bột ở ta, phần nhiều người mua bị mắc lừa cả, bột song thanh họ giả làm bột sắn, bột củ mài, người mua tham rẻ, tham sắc đẹp, mịn trắng là họ ưa dùng mà có khi trong khi họ mua họ vẫn ngờ ngợ là dùng sai. Cái thạm tệ nhất là mua bột để cho các trẻ sơ sinh dùng, các người yếu, và các vị có tuổi, về cách dùng cho những hạng người trên này lại cần phải thận trọng gấp rất nhiều lần. Trong khi các cơ quan bộ phận của họ bị giảm sức giải rẻo, các gây thẩn kinh bị chùng, trí não bị rối, bộ máy tiêu hóa bị ngưng công việc, vì thế cần dùng tới thức ăn dễ tiêu, là thức ăn về bột. Nếu người mua biết thực đích xác là bột nguyên chất, không bị pha đi pha lại, để cho các người cho dùng rất có hiệu quả. Ở ta

phần nhiều, các trẻ con, các người yếu khi dùng bột mà ăn cũng nôn ọe là tại làm sao?

Sau khi phân tích thứ bột nên đưa ra khỏi da dầy đó, thì bột ấy đã để lâu vậy, nưm hôi, mất hết chất bột, vì thế người ăn không thể chịu đựng được mới thổ hết ra vậy. Rồi muốn bột chắc chắn là thứ bột đó là bột bột xấu, họ tìm thay các thứ bột nguyên chất, mới, thơm, phung phú mùi hơn và họ lại quấy lên cho các người bé dùng. Lúc đó, người ăn được, không bị nôn ăn lại ngon miệng nữa.

Xem qua như thế dùng bột có phải là một cách dùng cần phải được dân. Vậy khi dùng bột ta nên nhớ một vài ý ché như sau này:

1) Bột phải là bột mới.
2) Không nên mua dùng ở các chợ.

3) Nếu mua dùng ở hiệu, thì phải kén chọn hiệu nào đáng dân có chứng nhận là bột tốt.

4) Trước khi mua bột, nên gửi qua cần tra xét xem bột có thiệt tốt, mới không.

5) Nếu có tài về khoa nội trợ tại cả các thứ bột dùng nên làm ở nhà mình thì không sợ của giá nữa.

Về say bột, có thể dùng bằng cối xay cà phê hay bằng cối xay bột tiem. Về dạ ngộ to, trước khi bỏ vào cối xay, lại nên lấy búa đập cho vỡ làm ba, làm bốn, rồi mới cho vào cối xay mà xay, xay như thế được nhanh hơn và dễ mịn.

Thiện - Bảo

TRẢ LỜI
ĐẸP

CÔ THỦY PhnPenh. — 1) Thứ thuốc đó ở PhnPenh cũng có có cứ đến các hiệu thuốc tây mà hỏi. Cũng không có chứng tôi sẽ mua giúp cô tại Hanoi 2) Đánh phần thoa son chỉ là cách làm tăng sắc đẹp, chứ phần son không thể nuôi da và làm cho da mịn màng tươi tốt được. Muốn da mịn và tươi dùng crême Tsar de nuit và lait d'amande douce 3) Trước khi đánh phấn bao giờ cũng phải thoa phớt một lượt crême 4) Mặt ấy dùng phấn crême n° 2 đánh rất lọt ở má, đậm ở trán và cằm, lông mày kẻ đậm và kẻ ngang 5) Nhà bưu điện nhận đồ rồi vị lòng mua dùm cô gửi 12\$00 cả cước.

CÔ NGỌC-HÀ Saigon. — 1) Không có thuốc chữa tào, chỉ có khoa « mổ sè riêng » chữa được, song ở nước mình chưa có 2) Vẫn theo lời « la đời trai » dùng tóc ché lấp đi 3) Đã gửi được, cô gửi 6\$50 cả cước sẽ mua giùm.

CÔ VÔ-DANH Vinh-yên. — 1) Với chân có thứ thuốc song độc lắm, còn với mặt cứ chịu khó dùng eau oxygénée sẽ có kết quả.

CÔ HƯƠNG P. T. — 1) Sữa ấy rửa mặt được song phải đun sôi lọc kỹ 2) Làm bánh được. 3) Bao ấy đình bản từ Tết rồi.

QUÊ LAM

n° 6 rue de la Lague HANOI
(PHỐ CHẢ CÁ)

Là một hiệu giày p.u nữ
được nhiều tin nhiệm của
quý bà, quý cô, vì kiểu đẹp
và tốt nhất không cần
sành kịp.

Bản hiệu mới chế ra hai
kêu sanda'es mùa nưc dể
đi xe đạp rất bền và nhẹ
giá tính phải chăng,

CÔ HƯNG Tam-kỳ. — 1)
Dùng 2 ve có kết-quả giá 6\$50
một ve 2) Di mặt khó thể
dùng lait d'amarande douce, ít
nên đánh phấn, tối nên bôi
crème Tsar de nuit 3) Cô phải
uống thuốc bổ-huyết, ở chỗ
thoáng, ít làm việc nhọc kéo
đau tim thì khó chữa.

VÔ-DANH Bắc-ninh. — 1)
Phải đến bác-sĩ chuyên-môn
về răng nể cho hết cái chân
răng ấy ra chứ không có
thuốc chữa 2) Bôi thuốc tăn-
nhang được, cô gửi 6\$50.

CÔ THÀNH Hồng-gay. — 1)
Dùng crème d'amarande 2) Coi
quảng-cáo trên báo.

KỶ SAU ĐÓN COI:

CÂY - CÂY VỐN NGHIỆP
NÔNG GIA...
CỦA NGỌC - HOÀN

THƯ' TIN

Đã nhận được mandats của quý
vị kể dưới đây vậy xin cảm tạ:

Cô Bích Thuần (Ninh-bình) ông
Lý trầ-Cáo (Phủ lý) cô Diệu-huyền
Djring bà Hải Châu (Phú-thọ) As-
sociation Sportive (Dalat) bà
Hoàng Long (Vinh) bà Trần-văn-
Đạm (Thanh-hóa) ông Phạm-văn-
Bằng (Phan-rang) M. le Résident
de France (Ninh bình) ông Tái-
thành-linh (Tân-cú) cô Đặng-thị-
Nội (Hà-đông) cô Kim quý (Vinh-
yên) M. le Résident de France Hải-
dương ông Trịnh-văn-Hào Saigon
ông Võ đình-Dẫn (Cố-giờ) ông
Tô tấn-Sang (Sedec) ông Phạm-
đình-Dy (Thakhek) bà Kim Long
Đáp-cầu) M. le Résident de France
(Thái-bình) ông Hội-Ký (Nam-dinh)
cô Lý ngọc Khuông Quảng-ngũ
ông Ng. hữu-Phương Dalat bà
Lâm-quang Đạo Mỹ-thọ bà Lê-ta
Huế bà Ng. tấn-Châu Trà-vinh ông
Vượng Hà-phong.

CÔ NG. THI-THỰC Nam-định. —
Hạn báo đến 23-4-45 mới vì M.
Đức mới trả 1 năm nữa.

Bà TRẦN-VĂN-ĐẠM Phong Ý. —
Bà gửi thêm cho 6\$00 nữa vì giá
1 năm 15\$00 chứ không phải 10\$00

Bà HOÀNG LONG Vinh. — Hạn
báo đến 18-4-44 hết.

Ông PHẠM-ĐÌNH-DY Thakhek.
Ông gửi trả cho 5\$00 nữa vì một
năm báo 15\$00 chứ không phải
10\$00 như trước.

CÔ LÝ NGỌC-KHUÔNG Quảng-
ngũ. — Báo vẫn gửi liên tiếp, chứ

không ngừng số nào, song chắc bị
hất lạc, mất số nào xin cho biết
sẽ gửi bù, đã gửi 2 số 235 và 236.

Ông NG. HỮU-PHƯƠNG Dalat.
Hạn báo đến 3-12-44 mới hết.

Cô TRÂM Tuy-hòa. — Mua loại
sách ghi-đồng của nhà xuất-bản
Đội-Nay còn các sách khác nhều
lắm kể sao siết.

Cô HỒNG Chợ-lớn. — Loại sách
ấy ở Hanoi cũng không có.

Cô YẾN. — 1) Lập tự hay không
là quyền ở mình. 2) Cái giá tài
của bà có thể chỉ 2 chị em cô được
hưởng, tuy vậy vì em cô còn trẻ
nên phần gia-tài của em cô thì mẹ
ghê cô có quyền giữ để lấy hơn
lợi nuôi em cô đợi đến lúc em cô
trưởng-thành thì trao lại cho em
cô. 3) Cô không có quyền giữ em
cô lại.

Cô PHƯƠNG Phan-rang. — 1
Khóa thời-miền chỉ giúp cho sự
lành mạnh chứ không thể làm
lành mạnh được. Gô nên khuyên
bạn cô phải đi nằm ngay ở một
bệnh-viện tự do bác-sĩ chuyên-
môn về phổi chủ trương. Có thể
khỏi được lắm đừng sợ. Ăn cho
nhiều rau cresson, đừng thức
đêm, có thể tạm tiệm Clmozet
hoặc Campollen (hai thứ này rất
hiếm).

Cô MINH ĐỨC Phú-thọ. — Cô
quảng-cáo ở trên báo rồi gửi
thăng về nơi ấy.

Maison M. GUYET Phan-thiết.
Coi quảng cáo ở trên báo.

ĐANG IN

LÀM BẾP GIỎI

Có ngót 1000 món ăn khác nhau
và nhiều thức đơn thay đổi

IN BẰNG GIẤY TẤY

Sách in có hạn, ai mua nên gởi trước

Sách 6\$00 Tiền gởi 1\$50

Thư và Mandat đề cho:

Monsieur ĐÌNH-VĂN-TUỆ

32 Rue Riquier Hanoi

Thuốc gia truyền
tuyệt hay;

PHÒNG - TÍCH « con chim » 0,35
THUỐC - LY « con chim » 0,30
THUỐC HO « con chim » 0,20
CHÍNH - KHI « con chim » 0,20
DẦU CHOI HOA - KỶ : 0,50

ĐẠI-LÝ
TỔNG PHÁT HÀNH

NAM - TÂN, 100, phố Bonnal, Haiphong
AN - HÀ, 13 rue du cuivre (Hàng mã) Hanoi

NGÀI MUỐN CÓ

nhà lầu
và ô-tô

nên mua
VE SỐ

ĐÔNG - PHÁP

một đồng

1 số

RƯỢU VANG

CHATEAU

thơm, ngon và bổ huyết

CÂN ĐE Y HAI ĐIỀU:

1) Phương thuốc ho lao của cụ TRỊNH-BÀI-LONG
(nội tử ông đồ học HAO) là đáng tin cậy vì đã
được đông nhiều người mắc bệnh ho lao, ho ra
máu hay ho đàm. Có 2 thứ

Có hai thứ : 6p.00 và 4p.00 — Hạng đặc biệt 8p.

2) Toàn cốt Đại-A-Đông si cũng rõ sự công hiệu
của Nước Cốt Sâm Cao-Ly (con sâm Cao-Ly
chúng lấy nước cốt) Đại tài bổ dưỡng người
già yếu Thanh niên nam nữ gây cảm, bạc
nhược. Vẻ

Vẻ lớn : 6p.00 ; nhỏ 4p.00 — Hạng đặc biệt 8p.

Ở XA MUA GỬI MANDAT CHO ÔNG ;

TRỊNH - VĂN - HẢO

19 Rue de Vasoligne, Tânninh — Saigon

TRUA GI' AU MỸ!!!

Tổng Đại-lý toàn Trung — Bắc-kỳ

NÊN (dành) hiệu Mặt Trăng

của người Annam mới chế thấp
đã sáng bền lại không hơi.

CAO DƯƠNG ĐẠI BÒ một thứ

thuốc đáng gọi là vua thuốc bò

chế bằng cả 1 con dê và 27 vị

thuốc bắc

Hỏi tại: BUI - NAM

105, Lê-Lôi — HANOI Tél. 47

RA ĐỜI TỰ NĂM 1921, THUỐC BÒ

CỦU-LONG - HOÀN
VỎ BÌNH-DÂN

đã từng làm danh - dự cho nghề làm thuốc Việt - Nam

KHAP XỨ ĐÔNG - PHÁP CÁC CỬA HÀNG AN - NAM VÀ KHÁCH ĐỀU CÓ BÁN LẺ

Hộp 2 hoàn : 2p30 Hộp 4 hoàn : 4p40 Hộp 10 hoàn : 10p70 Giá đã kiểm tra

TỔNG PHÁT-HÀNH Bắc-kỳ, Ai-lao và phía bắc Trung-kỳ

ETABLISSEMENT VAN-HOA N° 18 RUE DES CANTONNAIS — HANOI

Publication : approuvée par arrêté du Gouverneur Général du 19 Janvier 1939

Imprimerie Li-Guon Hanoi

Pl. gérance LUU-THI-YẾN due THUY-AN